

NR 3 29 mars 2006

FINLANDS

SYNSKADADE

Talboken – en omistlig vän i över 50 år

Kreativa kvinnor: måla frejdigt fast du ser dåligt!

Åland: politiker och funktionshindrade möttes om tillgänglighet

FINLANDS SYNSKADADE

är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med tio nummer per år i storstil, punktskrift och i elektronisk version, se www.fss.fi. På kassett utkommer tidningen integrerad i tidningen Medlemsbandet. Du kan också beställa tidningen som e-postbilaga. 2006 är tidningens 95:e årgång och den omfattar tio nummer. Nummer fyra 2006 utkommer den 26 april, manusstopp den 4 april och nummer fem får du den 24 maj, manusstopp den 2 maj.

Utgivare

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf
Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors
Tfn växel 09-6962 300

Chefredaktör Sergius Colliander

tfn 09-6962 3017, fax 680 2064
e-post: sergius.colliander@fss.fi

Meddelanden mottas av chefredaktören

Betalda annonser mottas dessutom av
Hans Åhman, tfn 0500 604679,
e-post tuvi@sci.fi

Prenumerationer och adressändringar

Susanna Antell, tfn 09-6962 3026,
e-post susanna.antell@fss.fi

Redaktionen ansvarar inte för insänt, ej
beställt material.

Skribenternas åsikter sammanfaller inte
nödvändigtvis med FSS ståndpunkt.

Det är fritt att använda material ur tidningen,
men vänligen ange källan.

ISSN 0789-5739

Näkövammaisten Keskusliiton kirjapaino,
Helsingfors 2006

Pärbild: Deltagarna i kreativetsdagen för
kvinnor målade bland annat barndomsmin-
nen och pratade sedan med varandra om
sina alster. – Foto SC

INNEHÅLL NR 3 2006

Ledaren av Gunilla Löfman Vägval	1
Kolumn: Bättre service utan tilläggs- finansiering är ett tveksamt löfte av Merja Heikkonen.....	2
Talbokstema – Daisyprojektet i full gång 2400.....	5
– Ett nytt sätt att låna talböcker 2300.....	6
– Sven Rosenberg: "Talboken revolutionerade tillvaron för blinda".....	7
FSS är på väg – intervju med Leif Karp...9	
FSS funderar på att flytta.....	10
Startskottet till något nytt.....	11
Besök organisationens nya webbplats.....	12
Tillgänglighet i Ålands lagting – Sanna Söderlund rapporterar.....	13
Ett förtydligande.....	14
RP: Chips i ögat lovar gott.....	15
Kreativa kvinnor överraskade sig själva av Mari Jensén.....	16
Syntolkad musikal av Sanna Söderlund..	17
Helhjärtad taltidningsverksamhet av Eino Leino.....	18
Initiativ: Rörlighet stärker livskvaliteten.....	20
MEDDELANDEN Gymnastik för åbolänningar.....	19
SOS Aktuellt.....	21
Synskadestiftelsens stipendier.....	21
Stipendier.....	21
Kokpunkten – en kokbok i punktskrift.....	22
Servicedag i Lovisa.....	22
Meddelanden från distrikten.....	22
Bakpärmen: Kallelse och inbjudan till FSS 60-årsjubileumsmöte	

Vägval

Gunilla Löfman

Egentligen är det ett otroligt sammanträffande att tänka sig att samtidigt som vi firar förbundets 60 år har vi möjlighet att fatta beslut om att anskaffa nya verksamhetsutrymmen.

Vår hedersmedlem **Rut Ekström**, som var med och grundade Samfundet Finlands svenska blinda eller det som idag är Förbundet Finlands Svenska Synskadade skrev i senaste nummer av FS om sina minnen från träffen då allt fick sin början. Då startade ett litet samfund som idag är ett förbund med sju självständiga distriktsföreningar.

De yngsta av oss som är med och jubilerar och deltar i vårmötet i år får kanske vid förbundets 100-års jubileum vara med och minnas det historiska ögonblick då vi beslöt oss för att skapa nya möjligheter för utvecklandet av verksamheten för och av svenskspråkiga synskadade i vårt land. Vårt mål är att nå ut till allt fler personer som behöver vår service och vår gemenskap.

Under vårmötet i april ska vi fatta ett stort beslut som oberoende av om beslutet är för

eller emot ett nytt verksamhetscenter har verkningar långt in i framtiden. Jag vill att vi ska hålla i minnet att var och en av oss har rätt att rösta för eller emot ett nytt verksamhetscenter. Samtidigt betyder det att var och en av oss har ansvar för framtiden, för FSS utveckling och för kommande generationers möjligheter. Var och en för sig och gemensamt gör vi vårt vägval för FSS!

Som Rut konstaterar i sina minnen så är det faktiskt sant att det gått 60 år sedan starten. Det är också sant att grunden som de första entusiasterna lade håller. På den grunden har det nu starka och livskraftiga FSS byggts upp. Jag tror att det bästa sättet för oss att hedra tidigare förkämpars strävanden inom synskaderörelsen är att vi fortsätter arbetet med att utveckla och utvidga verksamheten. Hand i hand strävar vi mot nya mål!

Gunilla Löfman är förbundsordförande åren 2006 och 2007.

Bättre service utan tilläggsfinansiering är ett tveksamt löfte

Merja Heikkonen, översättning Magnus Nyström

För några veckor sedan fick jag från energibolaget ett brev i glad ton. I brevet berättade man att bolaget förbättrar sin kundbetjäning genom att förenkla faktureringen. När jag undersökte saken närmare visade det sig att förenklingen innebar att så gott som alla kunder betalar samma pris för sin service vilket är högre än tidigare.

En liknande lurig förbättring av tjänsterna har man under den senaste tiden även kunnat märka inom utvecklingen av lagstiftningen i vårt land. Ett gott exempel är den nya lagstiftningen om stöd till närståendevårdare som trädde i kraft vid årsskiftet. Stödet till närståendevårdare är en behovsprövad stödform, vilket en anhörig eller närstående till en åldring eller handikappad som vårdas hemma kan få. Det fanns i Finland för några år sedan 29 000 personer som erhöll stödet, över hälften av dem var själva pensionärer. Uppskattningsvis 300 000 personer torde sköta om sina anhöriga utan något stöd.

I offentligheten och även från politikerhåll har man nu låtit förstå att anhörigvårdarnas ställning ska förbättras. Så skedde även då det lägsta stödet höjdes till 300 euro i månaden och vårdarna får nu bli två lediga dagar i månaden. En sak man dock inte lade märke till var att kommunerna i sin budget inte just har höjt anslagen för stödet till anhörigvårdarna. Resultatet har i verkligheten varit att högre stöd har beskurits, kriterierna för att få stöd har blivit strängare och antalet stödtagare har rentav minskat.

Merja Heikkonen varnar för tomma löften.

Många stödtagares situation har efter reformen i själva verket försvagats.

Då man nu håller på att slå ihop handikapplagarna kan det mycket väl hända att en liknande lagjustering är förestående. Man för in nya klientgrupper i handikapplagstiftningens krets så att säga kostnadsneutralt eller så utlovar man endast en litet förhöjning av anslagen. Kommer det att lyckas? Enligt vanligt bondförnuft kan inte nya klientgrupper komma in, om inte någon annan går

ut, då samma penningssumma ska räcka till service på samma nivå.

Det finns således en efterfrågan på politisk rakryggighet. I stället för en obestämd förbättrings- och utvecklingsvillervalla vore det ärligare att berätta att trots att vårt samhälle är rikare än någonsin så räcker inte pengarna i framtiden till för alla de nuvarande tjänsterna – eller åtminstone inte åt alla. Hur de som ska få tjänsterna ska väljas ska diskuteras öppet i stället för att vilseleda och säga att ingen förlorar någonting.

Samma ärlighet borde finnas hos det där energibolaget liksom hos banken eller teleoperatören. För att inte tala om många andra producenter av tjänster.

Merja Heikkonen är organisationsdirektör vid Synskadades Centralförbud och nås per telefon 09-396041, e-post merja.heikkonen@nkl.fi.

TALBOKSTEMA

Daisyprojektet i full gång

Jarkko Setälä

Utlåningen av Daisyspelare för Celia-bibliotekets kunder har kommit igång på allvar. Enligt projektchef Iiro Nummela vid Daisyenheten inom Synskadades Centralförbund har man redan kommit in i projektets andra skede.

I det första skedet plockade man ut från Celia-bibliotekets kundregister de aktivaste 3 000 talboksläsarna under 2004 som sedan erbjöds möjligheten att få en Daisy-spelare. Cirka 1 900 av de intresserade har nu fått sin spelare och de sista borde få sin spelare inom mars.

Nu har man igen gjort ett urval av likaså 3 000 talboksläsare ur Celias register och dessa har fått post från Daisyenheten. Iiro Nummela poängterar att om man vill ha en Daisy-spelare så gäller det att aktivt svara på brevet. I princip har anmälningstiden gått

ut den 15 mars men det går ändå bra om man svarar snarast möjligt.

Av de 1 853 kunder som fått sin spelare är 56 svenskspråkiga. Och av de sammanlagt 6 000 kunder som hittills plockats med är 240 svenskspråkiga.

Nummela är nöjd med projektets nuläge. Huvudsakligen har allt gått såsom man för ett år sedan tänkt sig. Samarbetet med Celia, FSS och övriga medverkande har fungerat väl. Leveranserna och servicen av spelarna har inte heller haft några större problem.

Beträffande vad som är att vänta i den närmaste framtiden berättar Nummela att tyngdpunkten i projektet kommer allt mer att riktas mot Celias nya kunder. Nu har man huvudsakligen levererat spelare till gamla kunder. När Daisyprojektet blir en etablerad

service 2008 antar Nummela att tyngdpunkten i verksamheten kommer att ligga vid nya kunders behov. Samtidigt inleds nätdistributionen av Celias talböcker parallellt med CD-ROM-skivor och då är frågan om en ny spelargeneration och nya distributionskanaler av böckerna aktuell.

På finskt håll håller digitaliseringen av taltidningarna inom SCF och ute i medlemsföreningarna på att komma igång. Ett flertal taltidningar kommer inom kort att övergå till

en digital version antingen på vanlig cd eller i Daisyformat på en cd-skiva. En av dessa är Näkövammaisten Airut, som i början av april börjar utkomma i Daisyformat. Cd-skivan kommer att vara ett av flera alternativa medier i framtiden eftersom samma material kan distribueras på flera olika sätt beroende på kundernas behov och förhållanden. Därför har man för avsikt att börja distribuera de digitala taltidningarna via Internet så fort som möjligt.

TALBOKSTEMA

Ett nytt sätt att låna talböcker

I april 2006 tar Celia – Biblioteket för Synskadade i bruk ett nytt sätt att låna Daisytalböcker på och samtidigt även helt nya bibliotekstjänster.

Det nya sättet kallas egenbokslån. Av de talböcker som lånas ut görs det personliga kopior åt låntagaren. Egenböckerna kan man låna som andra böcker genom att kontakta bibliotekets kundtjänst. De lånas även ut på basis av gamla överenskommelser.

Vid egenbokslån behöver man inte längre köa för böckerna. Boknyheter är tillgängliga för alla så genast då de lästs in. Postningen av böckerna blir snabbare och de behöver inte returneras. De cd-skivor som levereras är avsedda för engångsbruk och låntagaren bör förbinda sig förstöra dem efter användning.

Egenboksutlåningen möjliggör nya bibliotekstjänster. Alla kunder vid biblioteket som använder Daisy har redan blivit tillsända per post ett infopaketer om de nya tjänsterna.

Vi har bildat tre bokklubbar inom de populäraste ämnesområdena. Spänning i livet -klubben erbjuder deckare, rysare och agentromaner. Lätt och underhållande -klubben erbjuder romantik, släktkrönikor, äventyr och humor. Livet förr och nu -klubben erbjuder dokumentärer, historia, reseskildringar och memoarer. Varje månad kan man dessutom få Bokpärlor som bibliotekets personal valt ut och Kundens pärla som kunderna valt. Pärlorna är speciellt intressanta och medryckande verk ur bibliotekets talbokssamling.

Biblioteket erbjuder även olika teman, uppföljning av favoritförfattare, bibliotekets kataloger och info om aktuellt.

Till varje bokklubb hör ett paket om två böcker i månaden. Var och en kan låna mindre om hon vill eller så kan man annullera böckerna. Man kan anmäla sig till och utträda ur en bokklubb när man själv vill. Genom bokklubben får man lätt och regel-

bundet nya och intressanta böcker, utan någon extra begäran.

Bibliotekets individuella lånetjänst och utlåning på egen hand via Celianet fortsätter som tidigare. Utlåningen av C-kassetter fortsätter tillsvidare och de bör returneras till biblioteket när lånetiden gått ut. Lånetiden

för talböcker på C-kassett är en månad.

Om du har en Daisyspelare och inte fått infopaketet om de nya tjänsterna eller vill anmäla Dig till de nya bokklubbarna kontakta bibliotekets kundtjänst per telefon. Numret är 09-2295 230. E-postadress: biblioteket@celialib.fi

TALBOKSTEMA

Sven Rosenberg: ”Talboken revolutionerade tillvaron för blinda”

Karl-Oscar Skogster

Sven Rosenberg i Helsingfors skaffade sin första bandspelare för femtio år sedan. Det var en magnetofon med öppna spolar av märket Tandberg. Till en början gjorde han egna inspelningar. Men så en dag fick han låna en talbok av en bekant.

Det var sjöromanen Silverskeppet skriven av författaren Hammond Innes. En berättelse om det brittiska fartyget Trikkala som våren 1945 gick med last av silvertackor från Murmansk till England. Fartyget minsprängdes och antogs ha gått till botten. Men efter ett år gör det sig åter påmint ...

*Sven Rosenberg har i decennier lånat talböcker från biblioteken i Helsingfors, Stockholm och Oslo.
– Foto Mari Jensen.*

Den här läsningen blev en verklig aha-upplevelse för Sven. Sedan dess har han hunnit avverka några tusen talbokstitlar. Under sin tid som yrkeshantverkare lyssnade han på talböcker i sin verkstad mer eller mindre dagen lång. Han lånade talböcker från biblioteken i Helsingfors, Stockholm och Oslo.

– Den första boken på norska hade jag litet problem med, men sen blev det att i 35 år lyssna till norska talböcker parallellt med de svenska och en del finska, säger Sven.

Bäst tycker han om rikssvenska inläsningar tack vare att man där lyckats välja rätt inläsare för respektive bok. Bland de inhemska inläsarna är Rolf Kokkola Svens favorit.

– Numera läser jag ett par böcker i veckan, säger Sven.

– Helst läser jag böcker som handlar om geografi och historia samt deckare. När man har läst kartan i sin ungdom och själv varit ute på sjön och träffat folk som har farit runt hela världen är det intressant att läsa reseskildringar från när och fjärran.

– Jag har varit litteraturvän ända från det jag var 11 år gammal. Först lånade jag böcker från barnbiblioteket och sen från det lilla kommunbiblioteket hemma på Kökar. Sedan jag förlorade synen var det min hustru Göta som läste högt. Ett par böcker i punktskrift hann jag också avverka under min vistelse vid hantverksskolan i Kristinehamn, Sverige. Men talbokens genombrott på 1950-talet anser jag nog var en av de mest revolutionerande saker som vi blinda fått uppleva. Talboken kompenserar mycket av det vi förlorat på grund av synskadan. Den har speciellt för oss vuxenblinda återgett möjligheten att ta del av litteraturen.

Från kassett till Daisy

När kassettspelarna i början på 1970-talet gjorde sitt intåg på marknaden kom talboksverksamheten in i ett nytt skede.

– Man behövde inte längre hantera banden på de öppna spolarna som allt emellanåt trasslade till sig och ibland också gick av.

Nu håller åter kassetten på att ersättas av Daisyböcker på cd-romskivor. Sven fick sin Daisyspelare vid årsskiftet. Han tycker spelaren är lätthanterlig, men en brist har den jämfört med kassettspelaren.

– Man kan inte göra egna inspelningar med Daisyspelaren, vilket varit möjligt med kassettspelaren. En annan nackdel är att snabbspolningen framåt och tillbaka inte fungerar lika smidigt som på kassettspelaren. Och hur har det egentligen varit med planeringen av övergången till det nya systemet nu när man säger: ”Vi ska spara, vi ska spara”, undrar Sven.

– Nyligen har Celia-biblioteket investerat enorma pengar i nya embalage för kassetttalböckerna. Och om fyra år ska kassetttalböckerna inte längre vara i bruk. Han minns hur man på De blindas förenings bibliotek i Stockholm gjorde sig av med de öppna banden vid övergången till c-kassetter.

– De sände alla öppna band till Bolivia och Brasilien. Kanske det finns något land som skulle ha bruk för kassettembalagen också när de inte längre behövs här hos oss.

Sven Rosenberg är hedersmedlem i Förbundet Finlands Svenska Synskadade.

FSS är på väg mot år 2009

Mari Jensén

”Förbundets verksamhet har under de senaste årtiondena förändrats från social verksamhet till information, kommunikation, rehabilitering, lobbning och resursanskaffning. FSS har en viktig roll i att förmedla den finlandssvenska synskadades talan.”

Det kan vi läsa i dokumentet FSS på väg mot år 2009 som styrelsen på sitt möte i februari diskuterade.

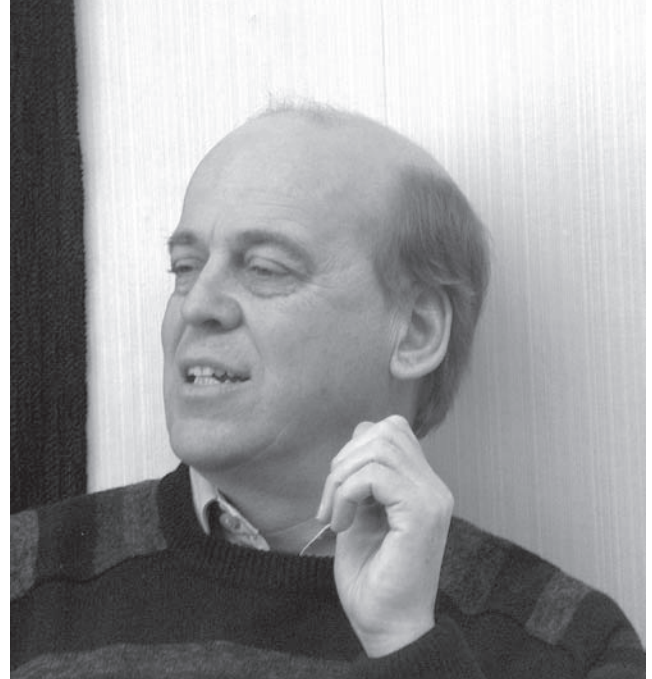
– Tanken är att förbundet ska ha en mer långsiktig planering och det här är ett sätt att måla upp hur vi önskar att framtiden ska se ut, säger **Leif Karp**, vice ordförande för FSS.

– Man säger i många sammanhang att FSS är en så liten organisation, men om man ser på verksamheten så är den rätt omfattande och då är det fel att leva från hand till mun. Det behövs en mer långsiktig plan så att resurserna kan användas så att man får ut det bästa av allt.

Enligt förbundets stadgar ska vårmötet diskutera förbundets verksamhet på längre sikt. Ifjol godkändes dokumentet FSS på vägen mot år 2008. I år siktar man ännu längre fram och kommer förutom visioner även att göra upp konkreta åtgärdsförslag för hur vi ska göra för att uppfylla visionerna.

Visionerna som styrelsen gjort upp, och som alltså ska godkännas på vårmötet, har flera tyngdpunkter.

– Samarbete är ett återkommande och viktigt tema, samarbete med andra handikapporganisationer men också med externa partner, berättar Leif Karp.

– *Det borde ju ryka stickor och spån när riktlinjerna för förbundet diskuteras, tycker Leif Karp som arbetat med visionerna och anser att det är otroligt viktigt att blicka längre fram än bara ett år i taget.* – Foto SC

– Rehabiliteringen är helt klart bland det viktigaste eftersom det berör den enskilda synskadade mest. Ett mål är också att öka antalet medlemmar så småningom. En stor del av de svenskspråkiga synskadade är inte ännu medlemmar, säger Leif Karp.

En konkret nyhet som finns med är verksamhet för män. Förbundet har ju redan verksamhet riktad till enbart kvinnor, men nu lyfts även männen fram. I övrigt går planerna och utvecklingen vidare för de fem olika verksamhetsgrenarna inom förbundet, nämligen rehabilitering och habilitering, aktiviteter för ökad självständighet, kommunikation, intressebevakning samt ekonomi och förvaltning.

– Jag anser att det här är något av det viktigaste styrelsen kan syssla med. När visionerna är godkända har vi dem att sträva till och använda oss av, säger Leif Karp.

Han konstaterar ändå att det är ganska svårt att se längre fram och att det ofta upplevs som något man inte riktigt vill ta tag i.

– Det borde ju ryka stickor och spån när riktlinjerna för förbundet diskuteras. Jag tycker också att ett dokument som detta ska ha en stor betydelse för verksamheten och om det är uppgjort med eftertanke är det till stor hjälp för utskotten när de gör sina ettårsplaner.

FSS funderar på att flytta

Mari Jensén

FSS centralkansli finns idag på Nylandsgatan 25 i centrala Helsingfors. Utrymmena är inte ändamålsenliga och på vårmötet den 23 april kommer frågan upp. Ska förbundet vara med och bygga nytt på Arabiastranden?

Centralkansliet består av två eleganta bostadslägenheter med stora rum i ett hus från 1900. Hyran är förmånlig, men eftersom huset är skyddat går det inte att göra något av det som skulle göra utrymmena mer ändamålsenliga, bland annat installera modern ventilation, riva väggar och bygga om, förbättra belysningen i trappuppgången och bygga ramper för att man ska kunna komma till hissen med rullstol. Hissen är också, enligt Invalidförbundets utlåtande, för liten och kan inte förstöras.

Redan länge har diskussioner förts om att FSS skulle behöva mera ändamålsenliga utrymmen för sitt centralkansli. Första gången ärendet behandlades var på höstmötet år 2002 när den medellånga planeringen för åren 2003–2005 slogs fast. En arbetsgrupp som kallas "Funkis" (arbetsgruppen för funktionella utrymmen för FSS centralkansli) har sedan arbetat vidare med frågan.

Efter omfattande utredningar om olika möj-

ligheter, bl a ändringsarbeten i nuvarande utrymmen eller att hyra eller köpa andra verksamhetsutrymmen i centrala Helsingfors, har nu styrelsen, på förslag av Funkis-gruppen, beslutat sig för att föreslå för vårmötet att FSS ska köpa aktier i ett fastighetsbolag som håller på att bildas.

Det betyder att FSS köper aktier som berättigar till ett visst utrymme i ett större byggprojekt, som uppförs i stadsdelen Majstad i Helsingfors. Helsingfors Svenska Bostadsstiftelse och Andelsbankens bostadsstiftelse har reserverat en tomt för ett stort bygge på nästan 15 000 kvadratmeter. Av den byggnadsytan får 3 000 kvadratmeter användas till annat än bostäder. FSS har preliminärt reserverat en del av detta utrymme för ett nytt centralkansli. Andra som också är intresserade av att delta i bygget är Svenska skolan för synskadade och Folkhälsan.

FSS ska vara med och planera hur de nya verksamhetsutrymmena ska se ut och fungera. Enligt de här planerna kommer FSS verksamhetsutrymmen att ingå i ett byggprojekt som till största delen omfattar bostäder för svenskspråkiga familjer. Nu är ärendet klart för medlemmarna att ta ställning till på vårmötet.

Startskottet till något nytt

Mari Jensén

I början av mars samlades representer för förbundets alla sju distriktsföreningar och styrelsen till ett utvidgat planeringsråd. Flera aktuella frågor diskuterades och man jobbade med frågan "Vad ska vi göra för att ge landets svenskspråkiga synskadade ännu bättre service?"

FS ringer upp några av deltagarna för att fråga hur de upplevde planeringsrådet. Först i tur står **Bjarne Sandberg**, ordförande för Svenska Synskadade i Västnyland. Han tycker att det var informativt.

– Jag har ju varit med sedan början av 1980-talet och det är i stort sett samma saker som diskuteras, säger Sandberg.

– På distriktsnivå jobbar vi med vårt och förbundet på förbunds nivå med sitt, men kontakten är inte så bra. Kommunikationen borde fungera båda vägarna, så att också distriktsföreningarna tar kontakt och ger information.

Bjarne Sandberg berättar att verksamheten i Västnyland fungerar bra och det är stor uppslutning på träffarna, som bäst långt över fyrtio personer.

– Vi tycker det går bra, och förbundet jobbar mera på riksnivån. Huvudsaken är att vi får distriktsstödet så att verksamheten här kan fortsätta, säger Bjarne Sandberg.

Lilian Söderman, som är med i styrelsen för Vasa svenska synskadade, tycker att det intressantaste med planeringsrådet var att träffa så många människor. Hon är ny i distriktsföreningsstyrelsen och tycker att hon nu fått en inblick i verksamheten. De olika jämförelserna med hur det var förr som flera personer under planeringsrådet gjorde har också gett Lilian flera tankeställare.

– Jag tycker det är bra att man får vara med och påverka. Då kan man inte säga "varför gör de så" när man själv fått vara med och säga sitt, säger Lilian Söderman.

– Jag upplever att det här utvidgade planeringsrådet är startskottet till något nytt, säger förbundets ordförande **Gunilla Löfman**.

Hon konstaterar att styrelsen, utgående från diskussionerna och det som skrevs i protokollet, kommer att ta initiativ till olika åtgärder, men att inget händer utan samarbete. Distriktsföreningarna och förbundet bör arbeta tillsammans.

Besök organisationens nya webbplats

Mari Jensén

FSS har nu en ny webbplats. Webbssidornas uppbyggnad och utseende har förändrats, men samma information som tidigare funnits på webben finns också på de nya sidorna. Webbadressen finns fortsättningsvis på adressen www.fss.fi och förbundet hoppas att information om synskador och om förbundet når ut till allmänheten via Internet.

Webbplatsen är uppbyggd så att informationen ska vara lätt att hitta även om man inte ser. För att göra en webbplats tillgänglig för synskadade krävs inte så mycket.

– Det har gått framåt alldeles otroligt. För några år sedan fick jag ofta be om hjälp men numera händer det ytterst sällan att jag kommer till någon sida jag inte klarar av, säger **Sune Huldin**, som använder ett skärmläsningsprogram och talsyntes som läser upp det som står på skärmen då han surfar på nätet.

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.

StartAktuelltOm FSSVerksamhetSynskadeinfoDistrikten

- Lyhyesti suomeksi
- Briefly in English
- Logga in

Välkommen till FSS webbplats!

Förbundet Finlands Svenska Synskadade (FSS) är en organisation av svenskspråkiga synskadade i Finland. FSS har sju medlemsföreningar med verksamhetscentra i Jakobstad, Vasa, Åbo, Mariehamn, Ekenäs, Helsingfors och Borgå. Förbundet har cirka 800 synskadade personmedlemmar. I Finland finns det omkring 80 000 synskadade personer varav i Svenskfinland ungefär 5000.

Sök

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf.

Nylandsgatan 25 A 6
00120 Helsingfors
telefon 09-6962 300
fax 09-6802 064

Styrelsen

Personalen

Tidningen Finlands Synskadade

En klar disposition har varit målet vid uppbyggandet av FSS webbplats.

Han förklarar att det främst är hjälpmedlen som utvecklats och blivit bättre och därmed underlättar surfandet. Blinda personer kan använda en punktskriftsdisplay och/eller talsyntes tillsammans med ett skärmläsningssystem. Synsvaga kan använda ett förstoringsprogram. Synskadade personer har rätt att få dessa hjälpmedel kostnadsfritt. Studerande och personer i arbetslivet får dem via FPA och övriga från centralsjukhusen.

Förbundets webbplats är ju på många sätt förbundets ansikte utåt i dagens informationssamhälle. Webben blir allt viktigare för en organisation, både för att sprida informa-

tion internt inom organisationen, men också externt och utåt i samhället. Alla distriktsföreningar har egna undersidor på förbundets webbplats. Distriktsföreningarna ansvarar själva för innehållet på dessa sidor och det är viktigt att distriktsföreningarna regelbundet uppdaterar sina hemsidor.

Webbsidan vidareutvecklas också hela tiden. Kommunikationsutskottet funderar nu under våren på vad det kunde finnas för material för barn och unga på hemsidan. Det finns också planer på att mera ljudmaterial ska komma in på sidan, men allt hinner vi ju inte göra på en gång. Respons, förslag och idéer tas gärna emot.

Tillgänglighet i Ålands lagting

Sanna Söderlund

Talmannen för Ålands lagting, Barbro Sundback hade bjudit in representanter för olika funktionshindrade samt politiker för att diskutera tillgängligheten i lagtingshuset i början på mars.

I panelen satt, förutom talmannen Barbro Sundback (s), fyra personer: **Ann-Christine Johansson** från Ålands hörselskadade, **Bern Löfman** och **Rolf Söderlund** från Ålands synskadade samt **Gustaf A Ny-malm**, tingsdomare (med MS) som har gjort en rapport om huset (enligt den fungerar huset inte för funktionsförhindrade).

Efter talmannens öppningsord fick Ålands synskadade presentera sina synpunkter på byggnaden. Rolf Söderlund gav publiken flera punkter som han som synsvag anser vara viktiga, t ex belysning och kontrastfärger samt deras användning i offentliga byggnader. Bern Löfman berättade bland

annat om ledstråk och konturknappar som är viktiga för blinda.

Ålands hörselskadades Ann-Christine Johansson lyfte fram hörselslingan och berättade att Ålands sjukhus inte har en hörselslinga trots att det är där man prövar hörselhjälpmedel. Detta kom som en stor överraskning för många politiker och diskussionen runt hälsovården blommade upp och behandlades fram till lunch.

Efter lunchen var det politikernas tur att sitta i panelen. Alla politiska grupperingar förutom Ålands framstegsgrupp var representerade. Panelmedlemmarna var eniga om att många brister kunde avhjälpas om man hade mer kunskap – och pengar. **Raija-Liisa Eklöw** (lib) var tveksam om att vissa saker kan bli svåra att förverkliga på grund av arkitektoniska skäl. **Pekka Tuominen**, bland annat ordförande för Ålands Handi-

kappförbund och Invalidförbundet, kunde dock upplysa om att handikappanpassade ändringar har gjorts även i Finlandiahuset.

Gun Carlson (c) frågade om det fanns bland funktionshindrade sådana som var intresserade att ställa upp som kandidater. Rolf Söderlund svarade att det säkert finns intresse bland funktionshindrade att ställa upp i lagtingsval och han ställde direkt en följdfråga om vilken beredskap det fanns för en funktionshindrad, till exempel för en synskadad om han eller hon blir invald. Gun Carlson trodde då det skulle vara väldigt bra om en funktionshindrad blir vald för att då skulle problemen lyftas upp.

Detta accepterade inte tingsdomaren Gustaf Nymalm. Enligt honom kan man inte vänta tills någon blir invald utan en plan som snabbt kan förverkligas måste göras nu. Annars går det mycket tid, kanske ett helt år, för den invalda att vänta medan man åtgärdar problempunkterna.

Seminarier hölls i lagtingets auditorium där det finns en hörselslinga. Hörselslingan har varit i auditoriet i 15 år, men detta seminarium var det första där den fungerade... Auditoriet hade också byggts om för det här seminarier, trappan på ena sidan hade ersatts med en (visserligen lite för brant) ramp. Tyvärr hade ingen kommit på att markera trapporna på andra sidan så jag fick se

flera som snubblade på trappstegen, och de flesta av dem icke-synskadade. Trappan var nämligen täckt av en brun tunn heltäckningsmatta, var dåligt belyst och ungefär ett och ett halvt steg bred – svår för vem som helst. Byggnaden är från slutet av sjuttio-talet då mörkt trä, vit marmor och heltäckningsmattor var förhärskande så det finns gott om förbättringspunkter.

Under tillgänglighetsseminariet i Ålands lagting berättade Bern Löfman om ledstråk och konturknappar som är viktiga för blinda.

Ett förtydligande

I **Rut Ekströms** intressanta artikel *Minnen* som ingick i nr 2 2006 av FS hade slunkit med några uppgifter som torde tarva ett förtydligande.

Vid det grundande mötet för Samfundet Finlands Svenska Blinda den 27 maj 1946, som artikeln belyste, valdes **Holger Fager** till ordförande i styrelsen. Alltså inte **Wolmar Sjöholm**. Sjöholm blev vald till vice ordförande och till ordförande följande år och

skötte den uppgiften fram till våren 1963.

Samfundets första sekreterare hette **Ebba Komulainen**. **Lula Bergh** valdes till sekreterare 1947 och skötte uppgiften i trettio år. Hennes syster **Klara Bergh** var åter revisor i Samfundet under lång tid. Kassör var alltifrån Samfundets grundande 1946 fram till 1968 **Maja Englund**.

Med vänlig hälsning – Karl-Oscar Skogster

Chips i ögat lovar gott för RP-patienter

Egon Österbrand rapporterar

Western Australian Retinitis Pigmentosa Foundation WARPF höll sitt årsmöte i höstas. Bland mera patientnära nyheter märks en artikel (källa: EyeQ News Spring Edition 2005) om Ronnie Rainge, som 1997 tvingades ta pension från sin tjänst som läkare i flygvapnet, därför att han var blind i lagens mening.

Fem år senare implanterades ett retinachip av silikon i hans högra öga och efter några dagar kunde han se visarna på sin sovrumsklocka. Under de närmaste månaderna förbättrades hans syn drastiskt. Han kunde enligt egen utsago se färgerna på nyhetsuppläsarnas slipsar. Ronnie Rainge, nu 58 år gammal, var en av tio patienter som fick ett retinachip, framtaget av läkaren **Alan Chow** och hans broder **Vincent**.

I våras fick ytterligare 20 patienter ett sådant retinachip. "När detta chip sätts in i ögat under retinan, kommer dess solceller och elektroder i kontakt med de ljuskänsliga celler som fungerar dåligt", säger Alan Chow. Ljuset stimulerar några av de 5 000 mikroskopiska solcellerna i chippet så att det producerar svag elektrisk ström som väcker ögats allt svagare fotoreceptorceller.

Retinachippet är löftesrikt för upp till 1,2 miljoner patienter över hela världen vars synfält minskar på grund av RP. "Varje typ av förbättring för människor med RP är stor", säger **Julia Haller**, professor i oftalmologi vid John Hopkins University. Professor Haller har arbetat med implantatet. Chippet fungerar på ett sätt som är svårt att förklara. Såsom i fallet med Rainge kan det förbättra

synen i hela ögat snarare än endast i de två millimeter som täcks av det lilla chippet. Dessutom hjälper det ibland det andra ögat, det utan implantat. Till sist kan dessutom färgseendet förbättras fastän chippet inte kan upptäcka färger.

En förklaring skulle kunna vara att det stimulerar produktionen av neurotrofiner, kemikalier som uppmuntrar nervtillväxt. "Det är nästan som en motor som är avstängd och så rullar vi igång bilen", säger Alan Chow.

Dessa anomalier skulle kunna vara resultatet av att ögat reparerar sig själv som svar på implantatet. Professor Haller påpekar att man för närvarande inte kan fastställa hur långvarig den reparerande effekten kan vara.

I övrigt rapporteras från årsmötet i Australien ett tydligt fokus på de genetiska faktorer, som påverkar ögat. Doktor **Graeme Black** från Manchester leder arbetet med huvudmålet att kunna tala om för patienter exakt vilken form av RP de har. Doktor Black betonar vikten av att driva forskningsarbetet stegvis eftersom i nuläget 229 genetiska fel är kända som orsaker till RP.

Arbetet har börjat med könsbunden RP för att sedan fortsätta med autosomal dominant som nästa undersökningsfält. Utmaningen för den närmaste framtiden är att ta itu med de många gener som orsakar recessiv RP.

Texten har ingått i RP-nytt nummer 4 för år 2005 utgiven av Svenska RP-föreningen, www.srpf.a.se

Kreativa kvinnor övertaskade sig själva

Mari Jensén

Stora färggranna konstverk målade med inspiration och iver prydde vägarna i Mellis då ett gäng kreativa kvinnor samlades för att använda färger och umgås.

FSS kvinnoarbetsgrupp ordnade i februari en dag med temat Finn din kreativitet. Under ledning av kreativitetscoach **Marie Mikkonen** arbetade deltagarna sedan med färger. Hon inspirerade och motiverade deltagarna till att måla.

– Då jag fick programmet för den här dagen blev jag väldigt intresserad. Jag är själv färgblind, så då tänkte jag att nu ska jag med. Men jag är inte säker på att jag skulle ha kommit om jag vetat vad som skulle hända här. Jag är mycket glad att jag kom och jag känner mig tio år yngre, berättar **Elsa-Maj Latva-Kyyny**, en av deltagarna.

Carola Blomstedt tyckte det var intressant att de började med att måla till musiken med ögonen slutna.

– Sen när man öppnade ögonen och konstaterade vad man hade

Deltagarna i kreativitetdagen arbetade med färger och målade till musik, både med ögonen slutna och med ögonen öppna.

– Foto SC

åstadkommit så var det ett enda virrvarr. Det är ganska abstrakt och det blev en växande väg som jag är på nu, säger hon.

– Vi kom med glad förväntan från Ingå och det här med kreativitet var någonting som vi var närmast blyga inför först. Men så läste Marie Mikkonen en vacker dikt och den förmedlade så mycket av sommar och stämning så jag ritade en björk, stubbar och grönt gräs, berättar **Elsa Ingberg**, som tycker att dagen var väldigt bra.

Carola Eriksson tyckte om att träffa både nya och gamla vänner. Färger är väldigt viktiga för henne och hon blev överraskad av vad hon målade. Hon använde lila och gult och fick fram brunt, som är en varm färg.

Lilian Söderman höll i trådarna för dagen. Hon berättar:

– Vi har pratat, vi har skrattat, vi har haft roligt. Vi har målat med ögonen slutna, till musik, med öppna ögon och vi har målat

ett barndomsminne. Jag brukar säga att jag inte kan rita, men det här kändes bra och positivt inombords.

– Jag tror att vi är friare och vi vågar bjuda på oss själva på ett annat sätt när vi är bara kvinnor, säger Lilian Söderman som också sitter med i förbundets kvinnoarbetargrupp.

Seminarier hade nio deltagare. Nästa kvinnoseminarium hålls den 6–8 oktober och det heter Må bra.

Syntolkad musikal – en fantastisk upplevelse

Sanna Söderlund

I slutet av februari reste en liten glad grupp teaterintresserade till Stockholm för att se musikalen Jesus Christ Superstar. Jag hade en liten pratstund med Ann-Mari Mattsson, en av deltagarna i teaterresan.

Hon berättade att gruppen som såg musikalen bestod av fyra synskadade och fem ledsagare. Efter att syntolkningen hade beställts fick en av de synskadade hemskickad en kassett som de synskadade sedan på förhand kunde lyssna på och bekanta sig med musikalen. Kassetten gav information om rollinnehavarna och även lite om handlingen, trots att handlingen torde vara ganska bekant då det handlade om Jesu liv ...

Torsdagen den 23 februari tog sällskapet Eck-erölinjen till Grisslehamn och buss till Tekniska Högskolan i Stockholm. Därifrån var det bara en kort promenad till hotellet. Efter incheckningen tog gruppen taxi till teater Maxim.

Syntolkningen skedde genom hörlurar som

de synskadade fick. Enligt Ann-Mari var syntolkningen väldigt givande: kläderna och händelserna beskrevs på bra sätt så att man kunde "se" vad som hände på scenen.

Själva musikalen då? Fantastisk upplevelse, enligt Ann-Mari. Musiken på musikalen var för det mesta inspelad på förväg, med lite liveinslag. Volymen var dock lite väl tilltagen. Hörlurarna dämpade ju en del av musiken, men man var tvungen ha syntolkningen på ordentligt för att kunna lyssna på den. Om man ville kunde man också köpa öronproppar, för de fanns till salu.

Ann-Mari rekommenderar varmt syntolkad teater. Alla var nöjda med resan och vill ha mer. Synterapeuten **Kerstin Forssberg** skall undersöka om det finns möjlighet att få en syntolkning till, eventuellt till hösten och till musikalen Mamma Mia.

Tack Ann-Mari för pratstunden – nästa gång blir gruppen större (här hemma hos oss väntar i alla fall två intresserade redan på resan)!

Helhjärtad taltidningsverksamhet premierades

Eino Leino, översättning Magnus Nyström

Espoon seudun näkövammaiset ry fick i år De Blindas Vänner r.f:s informationspris på 10 000 euro. Föreningen belönades för sin omfattande produktion av taltidningar. Av priset överräcktes 2 000 euro åt Mauno Laitinen som läst in taltidningar i ett kvartssekel.

Ordföranden för Espoon seudun näkövammaiset Reijo Toiminen är glatt överraskad. Han har varit ordförande för Espoon seudun näkövammaiset och handikapprådet i Esbo i över tio år.

Reijo Toiminen säger, att det nätverk som skapats inom handikapprådet har varit till gagn för arbetet bland synskadade. Esbo och Kyrkslätt har stött taltidningsverksamheten.

– Vår förening gör en sammanställd inläsning av Länsiväylä och Kirkkonummen Sanomat, vilken publiceras som taltidningen Espoon Kaiku en gång i veckan. Vi gör en egen taltidning av Esbos infoblad EE-maili, konstaterar Toiminen. Han arbetade sedan 1963 som datatekniker på Nokia tills en näthinnegeneration gjorde att han miste synen 1990.

*Ulla-Liisa Puhakainen och Reijo Toiminen är eldsjälar bakom taltidningsaktiviteterna i Esbo.
– Foto Eino Leino.*

Genom ett avtal man gjort med utgivarna av tidningarna får kunderna sina taltidningar samma dag som den tryckta tidningen når prenumeranterna. Skalan är vid på de tidningar som produceras i Esbo: förutom de nämnda tidningarna gäller det Suomen Kuvalehti, Seura, Kotiliesi, Rukousnauha, Espoon vammaisneuvosto tiedottaa, Espoon Seurakuntasanomat, Sotainvalidi, Elinehto och Uumunen.

Kanslisten **Ulla-Liisa Puhakainen** gör ett förberedande redaktionellt arbete genom att välja ut materialet så att det skall rymmas på kassetten. Hon gör också upp innehållsförteckningarna för taltidningarna.

– Det beror på inläsaren hur mycket det ryms på en kassett, säger Puhakainen. De taltidningar som produceras i Esbo läses in av 15 inläsare. I hela Finland finns det 2 300 registrerade inläsare av taltidningar, alla frivilliga.

Puhakainen har just läst in Espoon Kaiku på kassett. Arbetet har tagit nästan tre timmar. Ljudkassetterna förmedlas till kunderna i plastfodral som rymmer två c-kassetter var. I fodralets ficka finns uppgifter om prenumeranten, postens tillståndsnummer samt en kod på vars basis posten returnerar kassetterna.

”En givande hobby”

Mauno Laitinen som belönades med ett pris på 2 000 euro såg för 25 år sedan i tidningen Länsväylä en annons, där man sökte inläsare för taltidningar.

– Jag har alltid varit intresserad av att deklamera dikter och att spela teater. De är motvikt till mitt arbete som transport- och biltekniker, säger Laitinen. Hans första taltidning var Länsiväylä. På sista tiden har han läst in Suomen Kuvalehti och fått mycket beröm för detta arbete.

Man kan kalla Laitinen för halvprofessionell. Han har gjort program även för Rundradion. På sista tiden har den 64-årige pensionären uppträtt som recitatör på litterära aftnar. Det tar för honom två och en kvart timme om torsdagsmornarna att läsa in Suomen Kuvalehti.

– En nyttig, intressant och givande hobby, säger Mauno Laitinen om att läsa in taltidningar.

– Informationspriset ges till en person eller sammanslutning som underlättat vardagen för de synskadade genom att förmedla information, konstaterar ordföranden för De Blindas Vänner rf, verkställande direktör **Ture Tähtinen**. Ifjol fick Kainuun Näkövammaiset ry priset.

MEDDELANDET

Gymnastik för åbolänningar

Lätt gymnastik samt balansövningar ordnas i Folkhälsans regi varje torsdag kl 11–12 fr o m den 16 mars i Kvartersklubben i Åbo, Auragatan 1 B, 4 vån. Detta tillfälle är öppet även för anhöriga eller ledsagaren. Ingen förhandsanmälan. Tillfället är kostnadsfritt.

Motsvarande tillfälle kan ordnas även för Kimitoöborna och deras anhöriga eller ledsagare. Tidpunkten är fredagar, platsen är ännu öppen. Under tiden 3–7 april kan Kimitoöborna anmäla sitt intresse till rehabiliteringshandledare **Carina Willberg**, tfn 251 9076 eller 040 511 3346

Mari-Sofi Johansson från Folkhälsan drar gymnastiken. Mer information angående gymnastiken ger hon per tfn 278 6218.

INITIATIV

Rörlighet stärker livskvaliteten

Ann-Sofi Rosendahl

En stor del av FPA:s möjligheter till rehabilitering upphör när man fyller 65 år. Att få detta besked i en akut situation kan vem som helst bli deprimerad av när orken tryter. Men har ni tänkt på att vi, som synskadade, aldrig kommer att nå botten så länge vi har FSS och våra egna synskadeföreningar som jobbar för att tillvarata våra intressen?

Den som följt med i diskussionen inom förbundet har säkert till och från hörts pratats om drömprojektet att få vara trygg hemma. Nu börjar det kännas väldigt aktuellt igen. Många synskadade bor ensamma och har inte den bästa balansen för att våga sig ut särskilt om det är halka och snö. Det räcker kanske inte med vår synskada utan många av oss har fler handikapp att dras med. Det är alltså inte så lätt att få ändan ur vagnen, som mina Korsnäs-förfäder skulle ha sagt när de ville uppmana någon att aktivera sig.

Många spaltmillimeter har skrivits om hur viktigt det är med motion så det behöver vi inte orda mera om. Nu riktar jag mig till förbundets styrelse personligen med en ny förhoppning. Vad jag verkligen skulle önska för våra äldre medlemmar är att förbundet på timbasis skulle knyta en utbildad fysioterapeut till varje synskadeförening. FPA köper ju tjänster av de fysioterapeuter de anlitar. På samma vis skulle det även fungera för FSS. Rehabiliteringshandledarna skulle få ett visst antal resurstimmar till varje förening att ansvara för och kan själva bestämma hur denna fysioterapi ska ges.

Några timmar kan ges som gruppterapi och andra i enskild terapi i hemmamiljö. Huvudsaken är att alla äldre, som är intresserade har möjlighet att få ett personligt utarbetat motionsprogram. Det ska inte vara allt för tungt att utföra men ändå bidra till att stärka livskvaliteten. Denna person skulle vid hembesöken tipsa om hur man kan få lämplig motion inne i lägenheten eller huset, visa på redskap man redan har som går att använda för ändamålet.

Terapeuten bör ha blick för möjligheter och kan ge den extra energikicken så att våra medlemmar verkligen kommer igång med små lätta gymnastikövningar. Två till tre besök är kanske lämpligt per klient så att denna verkligen hinner lära sig hur kroppsrörelserna ska utföras rätt och riktigt. Man behöver faktiskt inte vara så himla vig och duktig när man gör det i sin egen hemmiljö där ingen ser på. Nog har vi ju alla insett att den tiden för längesen är förbi när vi hängde i takkronorna tillsammans med Pippi Långstrump och Tommy och Annika och lekte inte stöta golvet. Men det var ju inte vår vighet som gjorde att det var så roligt, det var ju bara det att vi aktiverade oss och på köpet fick vi ju en bättre allmänkondition.

Jag hoppas att vi alla, trots våra handikapp ändå värdesätter oss själva så högt att vi verkligen skulle ta kontakt för att få en sådan här hjälp om blott FSS gav oss chansen.

MEDDELANDEN

SOS Aktuellt

SOS Aktuellt är tidningen som för den finlandssvenska handikappades talan och granskar det sociala utbudet. SOS står för Samhälle och Socialt utbud.

SOS Aktuellt är den första journalistiskt obundna tidningen med handikapp och omsorgsfrågor som tema i hela Svenskfinland. Tidningens mål är att vara ett språkrör för finlandssvenska handikappade och därmed jämförbara personer inom omsorgen i olika frågor som berör dem.

SOS Aktuellt är ett aktivt debattforum som välkomnar debattinlägg och som också själv startar och för samhälleliga debatter. SOS Aktuellt riktar sig till alla som är intresserade av handikapp och omsorgsfrågor, till de finlandssvenska handikapporganisationerna och dess medlemmar, till anhöriga, socialarbetare, till övriga media och till den breda allmänheten.

Känner du dig förfördelad?
Är du medveten om dina rättigheter?
Vet du inte vad som hänt?

Prenumerera och vinn på att veta. Det kostar dig bara 12 euro!

Fyll i dina adressuppgifter på www.fduv.fi/sos-aktuellt eller skicka ett mail till ulf.gustafsson@kolumbus.fi eller ring Handikappförbundet 0500-418 72 (Gustafsson).

Du kan läsa äldre nummer av tidningen på Internet på adressen www.fduv.fi/sos-aktuellt.

Synskadestiftelsens stipendier

Finlands Synskadestiftelses stipendier kan sökas av synskadade och av personer som verkar inom synskadearbetet. Stipendium kan sökas för studier, för befrämjande av sysselsättning, för seminarier och konferenser i hem- och i utlandet, samt för annan utvecklande verksamhet.

Ansökan bör innehålla följande uppgifter: sökandes kontaktuppgifter och bankkonto, stipendiets användningssyfte, det sökta beloppet och projektets helhetskostnader, eventuella andra finansieringskällor som anlitas eller kommer att anlitas, en utredning över hur utgifterna kommer att täckas ifall stiftelsens stipendium täcker kostnaderna endast delvis, eventuella rekommendationer.

Rapport över användningen av beviljat stipendium avges åt ombudsmannen.

Ansökningar inlämnas senast den 13.4.2006 under adress: Finlands Synskadestiftelse, Ombudsman Arvo Karvinen, PB 61, 00030 IIRIS.

Förfrågningar riktas till ombudsmannen, tfn (09) 728 6942, 040-502 3765

Stipendier

Hans Brummers stiftelse beviljar synskadade personer understöd för främst studier, litteratur och vård.

Skriftliga ansökningar, som bör ange för vilket ändamål understöd sökes och dess belopp, bör sändas senast den 31 mars 2006 till Advokatbyrå Dittmar & Indrenius, Norra esplanaden 25 A, 00100 Helsingfors.

MEDDELANDEN

Kokpunkten – en kokbok i punktskrift

Fyllda paprikor, gubbröra eller kanske fylld ugnspotatis till förrätt. Bacon- och champinjonsallad eller färsk svampsallad. Batatsoppa eller grönsakssoppa med ost. Fisk i kokosmjölk eller exotisk kycklinggryta. Grisfilé med salami eller lammfilé med örter. Pannacotta med espresso eller äppellasagne med coca cola.

Recept på alla dessa rätter och många fler hittar du i Kokpunkten, en kokbok i punktskrift. Det som är speciellt med denna punktkokbok är att recepten även är anpassade för synskadade. Till exempel står det inte att en kaka ska gräddas tills den är gyllenbrun, istället står det exakta tidsangivelser. Vissa recept är komplicerade med flera arbetsmoment, andra är lite lättare för sådana personer som inte är alltför vana i köket.

Recepten är tryckta på plastsidor, så att man lätt kan torka av bladen om man i kö-

ket råkar spilla något i boken. Kvaliteten på punkterna är också väldigt bra.

Kokpunkten kostar 20 euro och kan köpas via FSS, tfn 09-696 300.

Hans Åhman är initiativtagare och ansvarig utgivare. Han har tillsammans med andra, bland annat Gillekockarna vid Handelsgillet i Helsingfors, gått igenom recepten och testat en del av dem. Beställ ditt eget exemplar och bjud dina vänner på god mat!

Service dag i Lovisa

Dagen går av stapeln i servicehuset Esplanad, Drottninggatan 7 i Lovisa tisdagen den 4 april kl 12–15

Program: kl 12–13 audionom Tarja Wäre föreläser om åldersrelaterade hörselskador, hjälpmedel och rehabilitering. Experter på syn-, hörsel- och åldringsvårdsområdena presenterar sin service och verksamhet.

MEDDELANDEN FRÅN DISTRIKTEN

Norra Österbottens svenska synskadade

Kom ihåg **årsmötet** tisdagen 4 april kl 18.30, som hålls på verksamhetscentret Fyren, Otto Malmsgatan 9 A i Jakobstad. Vid mötet behandlas i föreningens stadgar § 10 nämnda ärenden.

Söndagen 28 maj har vi gemensam **våravslutning** med Vasa synskadade

Välkomna med! – Styrelsen

Svenska synskadade i Östnyland

Upplysningar om föreningens verksamhet får du genom att kontakta Stina Roms, tfn 019-

58 25 14! Föreningens verksamhetscentret Kajutan ligger vid Ågatan 33 E i Borgå, tfn 019-58 11 15.

Vasa svenska synskadade

Lördag 29 april kl 13 har vi **sticklotteri och auktion** på Lyktan. Gåvor mottages med tacksamhet.

Söndag 28 maj åker vi på **vårutfärd** till Solf till Stundars Hantverkarby. Norra Österbottens synskadade bjuds med på vårutfärden. Närmare uppgifter i nästa nummer av tidningen.

Ifall det finns någon av våra medlemmar som inte vet om att vi har en **syntjänsthjälp** på vårt center, meddelar vi nu att om du är

MEDDELANDEN FRÅN DISTRIKTEN

medlem i vår förening och synskadad så kan du ringa och boka tid så kommer hon hem till dig och hjälper dig med småsaker, t ex läsa post, sy i en knapp, gå på promenad med dig, följa dig till doktorn, läsa en bok för dig eller annars bara sitta som sällskap en stund om du känner dig ensam. Vid behov, ring vårt verksamhetscenter Lyktan tfn 3170 654 måndag–torsdag kl 9–11.

Ålands synskadade

Litteraturträff på Ankaret lördag 1 april kl 14. Berättare Ingmar Eklund medverkar. Kaffeservering. Hjärtligt välkomna!
Bingokväll på Ankaret måndag 3 april kl. 18. Fina priser och kaffe med dopp! Välkomna.

Åbolands synskadade

håller april månads träff lördagen den 8 april kl 14 på verksamhetscentret Sydvästen, Eriksgatan 5 A 9, i Åbo. "Skojarbröderna" medverkar. Kaffeservering. Pargasborna anmäler sig till Harriet, tfn 458 4665. Alla gamla och nya medlemmar hjärtligt välkomna! – Styrelsen
Åbolands synskadade företar även i år en gemensam resa med Svenska Hörselskadade i Åboland. Den går av stapeln under tiden 11–15 juni och styr kosan till Höga kusten i Sverige. Anmälningar kan redan göras till Harriet, tfn 458 4665. Mera information kommer senare. – Styrelsen

Svenska synskadade i Västnyland

samlas till månadsträff lördagen den 8 april kl 13 i verksamhetscentret Lyan, Prästängsgatan 12, Ekenäs. – Trubadur Isaksson underhåller med sång och vi får kaffe med dopp. Transporten sker i vanlig ordning. Anmäl Dej till Bjarne, tfn 019-248 1161 eller till Birgitta tfn 019-231 118 senast torsdagen den 6 april. Varmt välkommen! Styrelsen.

Svenska synskadade i mellersta Nyland

April månads program består av måndagsträffar och torsdagsträffar, det är också dags att tänka på sommaren och anmäla sig till sommarresan samt att komma i form inför den och sporta på Onnela ett veckoslut i maj.

Måndagarna: 3.4. Info om synskadades grundrättigheter med Monica Andersson; 10.4. Påskpyssel med Malin Meikop från Arbis; 17.4. påskmåndag, ingen träff; 24.4. Färdtjänsten i Helsingfors
Träffen är ju alltid klockan 13 på Tian, Fredriks-gatan 35 B 10.

Torsdagarna: 6.4. kl 16 Träff, vinsmakning senare på kvällen; 20.4. kl 13 Litteraturträff / rikssvensk litteratur

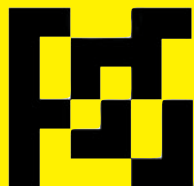
Torsdagsträffarna är ju också på Tian.

Motionsveckoslut på Onnela 6–7 maj under ledning av Caj "Ståla" Stålström. Anmälningar till Jessika på Tian, senast onsdag 26.4, telefon 09-612 1779 måndagar till onsdagar kl 9.30–13.30. Veckoslutet kostar 20 euro per person och inkluderar kost och logi. Resorna dit bekostar var och en själv.

Reservera datumet 31.5. i din almanacka! Då far vi på vårutfärd, mer information i nästa FS och på Medlemsbandet. Utfärden räcker hela dagen.

Sommarresan går i år till Dragsfjärd med omnejd. Vi bor på Dragsfjärds pensionat som vi har som bas hela veckan. Därifrån besöker vi Dalsbruk på torgdag, Kimito, Stor-Finnhova gård, Högsåra med Farmors Café, Hitis, Sagalund, Söderlångvik, Kasnäs samt Västanfjärd. Kom med och upplev Åbolands sydöstra skärgårdsmiljö. Resan kostar 150 euro per deltagare, inkluderar kost och logi. Anmälningar tas emot av Jessika på Tian.

Kom med och ta del av vår verksamhet, alla träffar är öppna för såväl nya som gamla medlemmar. Kom med och träffa nya vänner eller gamla bekanta!

KALLELSE OCH INBJUDAN TILL FSS 60-ÅRSJUBILEUMSMÖTE

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kallar medlemmarna till stadgeenligt vårmöte söndagen den 23 april kl 9 på Kongresshotell Meripuisto i Esbo.

Samtidigt inbjuds förbundets ordinarie och stödjande medlemmar med maka/make till förbundets 60-årsjubileumsfestligheter lördagen den 22 april med början kl 13.30 på Kongresshotell Meripuisto i Esbo.

Vid vårmötet behandlas de i paragraf 6 av förbundets stadgar nämnda ärendena: verksamhetsberättelse för 2005, bokslutet för 2005, revisorernas berättelse och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen, verksamhetsledaren, ekonomen och övriga redovisningsskyldiga, tillsättande av ett valberedningsutskott om vårmötet så besluter, diskuteras förbundets verksamhet på längre sikt utgående från styrelsens förslag till strategiska riktlinjer samt övriga frågor vilka styrelsen förelagt vårmötet. Dessutom behandlas styrelsens förslag till anskaffning av nya ändamålsenliga verksamhetsutrymmen för förbundets centralkansli.

Ingen deltagaravgift uppbärs för vare sig vårmöte eller jubileumsfestligheter. Förbundet står för resor, kost och logi i dubbelrum för ordinarie medlemmar och deras maka/make eller ledsagare, samt stödjande medlemmar och deras maka/make. Tillägg för enkelrum är dock **24 euro**.

Medlemmar som inte anmält sig genom sina distriktsföreningar ombeds snarast anmäla sig till FSS centralkansli, telefon 09-6962300. Anmälan bör ske omgående, dock senast måndagen den 3 april före kl 15.

Möteshandlingar på önskat medium, program för vårmötet och jubileumsfestligheterna samt tidtabeller för de abonnerade bussarna sänds till alla anmälda och kan dessutom beställas av var och en intresserad medlem. Vi ber alla mötesdeltagarna bekanta sig grundligt med materialet på förhand!
Välkommen!

– Styrelsen